



27.10.2022

# **ARVAMUS**

Esitaja: põhiseaduskomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)  
(COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS))

Arvamuse koostaja: Alin Mituța

PA\_Legam

## LÜHISELGITUS

Ligikaudu 13,3 miljonit ELi kodanikku elab oma päritoluriigist erinevas ELi liikmesriigis. Nendest nn liikuvatest kodanikest on üle 11 miljoni valimisõiguslikus vanuses ja saavad valimistel hääletada ja kandideerida. Kooskõlas nõukogu direktiiviga 94/80/EÜ, mis käsitleb liikuvate ELi kodanike õigust hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel, võivad liikuvad kodanikud osaleda oma elukohariigi kohalikel valimistel selle riigi kodanikega samadel tingimustel.

26 aastat pärast nimetatud direktiivi ülevõtmise tähtaja möödumist on liikuvate kodanike valimisaktiivsus vastuvõtva liikmesriigi kodanikega võrreldes endiselt väike. Kuigi EL ja liikmesriigid on kõrvaldanud õiguslikud tõkked, mis takistasid liikuvatel kodanikel kasutada oma valimisõigusi oma elukohariigis, on endiselt palju tegelikke ja formaalseid tõkkeid.

Peamised neist näivad olevat valijate registreerimine, juurdepääs teabele ja haldustõkked. Ligikaudu pooled liikmesriikidest kannavad liikuvad ELi kodanikud automaatselt oma valijate nimekirja, kui nad registreerivad oma elukohta, samas kui ülejäänud liikmesriikidel on kehtestatud eraldi kord valijate registreerimiseks. Kuigi on äärmiselt oluline, et teave jõuaks kodanikeni, kui nad ametlikult liikmesriigis elavad, ja et neile seda teavet korrapäraselt meelde tuletataks, puudub sageli selge teabevahetus eelseisvate valimiste kohta.

Lisaks puuduvad tegelikult avalikud ja võrreldavad andmed. Mitmes riigis ei avaldata liikuvate ELi valijate registreerimise määrasid. Mitu liikmesriiki ei pea arvet kohalikel valimistel kandideerivate liikuvate ELi kodanike arvu kohta. Kui andmeid säilitatakse ja vahetatakse, ei ole aruandluse ulatus ja vorm järjepidev ning erineb liikmesriigiti, mistõttu ei ole tulemusi võimalik võrrelda.

Komisjon teeb ettepaneku konkreetsete muudatuste tegemiseks eespool nimetatud nõukogu direktiivis, et kõrvaldada teatavad puudused. Uue ettepaneku eesmärk on lihtsustada ELi liikuvate kodanike registreerimist kohalikel valimistel hääletamiseks ja kandideerimiseks ning vähendada nende ees seisvaid haldustõkkeid ametlike avalduste standardvormide kehtestamise abil. Liikmesriigid peavad määrama ametiasutused, kes ennetavalt teavitavad ELi liikuvaid kodanikke kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise üksikasjalikest tingimustest ja eeskirjadest.

Raportöör toetab kõigi kodanike, sealhulgas liikuvate kodanike laialdast ja kaasavat osalemist valimisprotsessis ning usub, et selleks, et seda ülesannet kõige tõhusamalt täita, on oluline tegeleda eespool nimetatud takistustega.

Selle saavutamiseks on väga oluline tugevdada mitut põhiaspekti.

Üks aspekt on **teave**. Keel võib olla takistuseks, kui teave on esitatud ainult kohalikus keeles ja vormis, mis ei ole piisavalt kättesaadav. Lisaks on väga oluline tegur viis, kuidas teave kodanikeni jõuab. Liikuvad kodanikud ei pruugi piisavalt mõista sisepoliitilist süsteemi ega tunda oma elukohariigi erakondi. See võib tekitada puudusi esindatuses, mistõttu on liikuvate kodanike seisukohad väikese valimisaktiivsuse tõttu ebarproportsionaalselt vähem esindatud. Seepärast tuleks ideaaljuhul teavet anda lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele liikuvate kodanike emakeeles ja vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu

kodanikele.

Võttes arvesse kohalike omavalitsuste struktuuride erinevusi ja asjaolu, et kohalikud valimised võivad toimuda ühe ja sama liikmesriigi eri osades eri tsüklitena, tuleks anda liidu kodanikele oma elukoha registreerimisel asjakohast teavet hääletamisõiguse, selle õiguse kasutamiseks vajalike haldusmeetmete ning poliitilise süsteemi ja tavade olemuse kohta ning seda tuleks korrapäraselt meelde tuletada.

Teine aspekt on **registreerimine**. Et suurendada liikuvate kodanike teadlikkust oma õigusest hääletada elukohaliikmesriigis, tuleks liikmesriikide ametiasutustelt, kes ei näe ette automaatset registreerimist valijate registris, nõuda, et nad teavitaksid kõnealuseid kodanikke oma elukoha registreerimisel nõuetekohaselt võimalusest registreeruda valijate registris. Automaatset registreerimist tuleks soodustada, et suurendada liikuvate kodanike kaasamist elukohaliikmesriigi demokraatlikku ellu.

Lisaks tuleks teha selget vahet valijate nimekirjade vahel. Liikmesriigid peaksid pidama eraldi registreid kohalike ja Euroopa Parlamendi valimiste kohta ning liikuvaid kodanikke tuleks nõuetekohaselt teavitada nende vastavatest valimissüsteemidest tulenevatest õigustest, sealhulgas võimalusest säilitada õigus hääletada oma päritoluriigis. Kaks erinevat valijate registrit aitaksid liikuvatel kodanikel teha teadliku valiku ja seega vältida segadust.

Viimane oluline aspekt on **juurdepääs hääletamisele**. Liikuvatel kodanikel peaks olema juurdepääs kaug- ja elektroonilisele hääletamisele asukohaliikmesriigi kodanikega samadel tingimustel. Hääletamisõiguse ja kohalikel valimistel osalemise õiguse tingimused peaksid olema selged ega tohiks anda võimalusi bürokratlikeks manöövriteks. Lisaks peaks liikuvatel kodanikel olema juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile, kui näib, et nende käesolevas direktiivis sätestatud õigusi ei järgita.

## MUUDATUSETTEPANEKUD

Põhiseaduskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

### Muudatusettepanek 1

#### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

##### *Komisjoni ettepanek*

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks liidu kodanike hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et kodanikel on oma valimisõigusi **lihtne** kasutada, ning kõrvaldama selleks **võimalikult palju takistusi**, mis ei lase neil valimistel osaleda.

##### *Muudatusettepanek*

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad **põhiseaduslikest tavadest ja** oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks liidu kodanike hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et kodanikel on **täielik ja tõhus juurdepääs teabele ning nad saavad** oma valimisõigusi **täiel määral ja tõhusalt** kasutada, ning kõrvaldama selleks **kõik takistused**, mis ei lase neil valimistel osaleda.

### Muudatusettepanek 2

#### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6 a (uus)

##### *Komisjoni ettepanek*

##### *Muudatusettepanek*

**(6a) Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud peaksid saama teavet võimaluse kohta hääletada või kandideerida, kui nad registreerivad oma elukoha liikmesriigis, mille kodakondsust neil ei ole. Teave valija või kandidaadina registreerumise kohta tuleks samuti esitada korrapäraselt ja õigel ajal enne kohalike valimisi kõigile valijatele ja**

*isikutele, kellel on õigus kandideerida kooskõlas artikliga 3. Lisaks tuleks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikke nõuetekohaselt teavitada nende konkreetsetest õigustest, mis tulenevad kohalikest ja Euroopa valimissüsteemidest.*

### **Muudatusettepanek 3**

#### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7**

*Komisjoni ettepanek*

*(7) Ühtlasi ei tohiks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele seada kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamiseks eritingimusi, kui oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega kodanike erinev kohtlemine ei ole erandlikult põhjendatud viimati nimetatutele omaste asjaoludega, mis eristavad neid esimesena nimetatutest.*

*Muudatusettepanek*

*välja jäetud*

### **Muudatusettepanek 4**

#### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8**

*Komisjoni ettepanek*

*(8) Et liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohariigis**, tuleks sellised kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. Nende registreerimise suhtes kohaldatavad formaalsused peaksid olema võimalikult lihtsad. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad*

*Muudatusettepanek*

*(8) Et liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohaliikmesriigis**, tuleks sellised kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. **Need liidu kodanikud, kes on avaldanud tahet osaleda oma elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel, tuleks ideaalis kanda nende nõusoleku korral elukoha registreerimisel viivitamata ka valijate registrisse. Elukohaliikmesriik peaks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele andma võimaluse otsustada***

jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada.

**ning teavitada oma otsusest igal ajal ametiasutusi.** Nende registreerimise suhtes kohaldatavad formaalsused peaksid **igal juhul** olema võimalikult lihtsad. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada. **Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike suhtes, kellel on õigus kandideerida oma elukohaliikmesriigis, tuleks kohaldada samu haldusnõudeid kui kõnealuse liikmesriigi kodanike suhtes, kui on vaja tõendada minimaalset elamisperioodi põhilise omavalitsusüksuse elanikuna.**

## Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Põhjendus 8 a (uus)

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**(8a) Selleks et võimaldada liidu kodanikel, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, tegelikult kandideerida kohalikel valimistel, ei tohiks liikmesriikide erakonnad seada liikmesuse tingimuseks valimisliikmesriigi kodakondsust.**

## Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv

## Põhjendus 11

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**(11) Kuna põhiliste omavalitsusüksuste juhtide kohustuste hulka võib kuuluda osavõtt avaliku võimu teostamisest ja üldiste huvide kaitsmisest, peaksid liikmesriigid saama need ametikohad reserveerida oma kodanikele, arvestades täielikult proportsionaalsuse põhimõtet.**

**välja jäetud**

*Selgitus*

*Vajalik sisemise ühtsuse huvides ja kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega.*

## Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Põhjendus 12**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**(12) Valitud omavalitsusametnike õigust osa võtta parlamendivalimistest peaks samuti olema võimalik reserveerida oma kodanikele.**

**välja jäetud**

*Selgitus*

*Vajalik sisemise ühtsuse huvides ja kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega.*

## Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Põhjendus 15**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise **üks põhikomponent** on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus.

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise **põhikomponendid** on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus, **selgus ja mõistetavus**.



## Muudatusettepanek 9

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

#### *Komisjoni ettepanek*

(16) *Valimismenetluste kontekstis* mõjutab asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist. Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada selgelt ja arusaadavalt.

## Muudatusettepanek 10

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16 a (uus)

#### *Muudatusettepanek*

(16) *Paljudes liikmesriikides on kohalike omavalitsuste struktuur erinev ja mõnikord toimuvad kohalikud valimised ühe ja sama liikmesriigi eri osades eri perioodidel. Sellega seoses* mõjutab *valimismenetluste kontekstis* asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist. ***Tuleks tõhustada ja parandada liikmesriikide riiklike ja kohalike ametiasutuste koostööd teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike registreerimise, sellealase tegevuse koordineerimise ning sellistele kodanikele nende valimisõiguste ja -menetluste kohta teabe andmise valdkonnas.*** Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada selgelt ja arusaadavalt ***ning vähemalt elukoha registreerimisel ja piisavalt aegsasti enne järgmisi valimisi.***

**(16a) Et vältida olukorda, kus teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike seisukohad on asjaomase liikmesriigi kodanike omadega võrreldes ebaproportsionaalselt vähem esindatud, peaksid liikmesriigid andma liidu kodanikele asjakohast teavet hääletamisõiguse kohta, sealhulgas puuetega kodanikele loodud tehniliste kohanduste, selle õiguse kasutamiseks vajalike haldusmeetmete ning poliitilise süsteemi ja traditsioonide olemuse kohta.**

## **Muudatusettepanek 11**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17**

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. Liikmesriigid võivad oma territooriumi eri osades või piirkondades kasutada erinevaid liidu ametlikke keeli sõltuvalt sellest, milline keel on arusaadav suurimale osale seal elavatest liidu kodanikest.

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. Liikmesriigid **peaksid võimaluse korral esitama teavet ka teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike emakeeles, mille nad on registreerimisel ära märkinud. Liikmesriigid** võivad oma territooriumi eri osades või piirkondades kasutada erinevaid liidu ametlikke keeli sõltuvalt sellest, milline keel on arusaadav suurimale osale seal elavatest liidu kodanikest. **Vajaduse korral peaks komisjon toetama liikmesriike registreerimistoimingute ja valimismenetluste tõlkimisel Euroopa Liidu ametlikesse ja mitteametlikesse keeltesse.**

## Muudatusettepanek 12

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

#### *Komisjoni ettepanek*

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **võivad olla kasulikud**, et teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et parandada andmete kogumist kohalike valimiste jaoks, **peavad liikmesriigid hakkama** rakendamist korrapäraselt seirama ja selle kohta **esitama** aruandeid, mis **peaks** lisaks statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike osalemist valimistel. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

#### *Muudatusettepanek*

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **on otsustava tähtsusega**, et **hinnata kodanike õigust käsitlevat liidu poliitikat ja** teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et **suurendada ja aruandlust liikmesriikides** kohalike valimiste jaoks, **tuleb hakata** rakendamist korrapäraselt seirama ja **ühtlustama** selle kohta **esitatavaid** aruandeid, mis **peaksid** lisaks **ühetaolistele** statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike osalemist valimistel, **ning puuetega inimeste jaoks kasutusele võetud tehnilise korra kohta ja kõigi hääletamisvahendite, sealhulgas võimaluse kohta osaleda hääletuses posti teel hääletades, füüsilisel eelhääletamisel, volikirja alusel või e-hääletades**. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

## Muudatusettepanek 13

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

#### *Komisjoni ettepanek*

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud<sup>5</sup> Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja

#### *Muudatusettepanek*

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud<sup>5</sup> Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja

avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **toetada** puuetega inimeste kaasavat ja võrdset osalemist valimistel, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel hääletada ja kandideerida, võttes nõuetekohaselt arvesse puuetega **ja eakamate kodanike vajadusi**.

---

<sup>5</sup> Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

## Muudatusettepanek 14

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 3

*Komisjoni ettepanek*

**3. Liikmesriik võib sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ametikohal võivad olla ainult nende enda kodanikud, kui need isikud valitakse ametisse kogu volituste kehtivuse ajaks.**

**Liikmesriik võib samuti sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ülesannete ajutise või vahepealse täitmise puhul võidakse piirduda oma kodanikega.**

**Aluslepingut ja üldisi õiguspõhimõtteid arvesse võttes võib liikmesriik võtta asjakohaseid, vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, tagamaks, et esimeses lõigus nimetatud ametikohtadel olla ja teises lõigus**

avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **suurendada tõrjutud ja haavatavate inimeste, eelkõige** puuetega inimeste kaasavat ja võrdset osalemist valimistel, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel hääletada ja kandideerida, võttes nõuetekohaselt arvesse **selliste kodanike vajadusi. Peale selle peaksid liikmesriigid tagama, et puuetega inimesed saavad hääletamisel nende enda valitud isikult abi, kui nad seda taotlevad.**

---

<sup>5</sup> Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

*Muudatusettepanek*

**välja jäetud**

*nimetatud vahepealseid ülesandeid täita saavad ainult nende oma kodanikud.*

### *Selgitus*

*Väljajätmine on seotud direktiivi eesmärgiga, milleks on kaotada liikuvate kodanike diskrimineerimine seoses nende valimisõiguste kasutamisega.*

## **Muudatusettepanek 15**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3**

#### *Komisjoni ettepanek*

3. **Liikmesriigid**, kus hääletamine ei ole kohustuslik, võivad sätestada artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute **automaatse** kandmise valijate registrisse.

#### *Muudatusettepanek*

3. **Nii liikmesriigid**, kus hääletamine ei ole **kohustuslik, kui ka need, kus see on** kohustuslik, võivad sätestada artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute **viivitamatu** kandmise valijate registrisse.  
**Registreerimiseks on vaja asjaomase valija eelnevat nõusolekut.**

## **Muudatusettepanek 16**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 1**

#### *Komisjoni ettepanek*

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada artikli 3 kohaselt hääleõigusliku isiku kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva.

#### *Muudatusettepanek*

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada artikli 3 kohaselt hääleõigusliku isiku kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva. **Pärast asjaomase teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodaniku nõusoleku saamist võimaldavad liikmesriigid viivitamata valijate registrisse kandmist, kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanik registreerib oma elukoha.**

## **Muudatusettepanek 17**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv**

## Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 1

### *Komisjoni ettepanek*

Artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud isikud jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute suhtes.

### *Muudatusettepanek*

Artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud isikud jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute suhtes. ***Teade tuleks võimaluse korral edastada teise liikmesriigi kodaniku emakeeles või lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele.***

## Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 8 – lõige 5 a (uus)**

### *Komisjoni ettepanek*

### *Muudatusettepanek*

***5a. Elukohaliikmesriik loob eraldi kohalike valimiste valijate registri. Elukohaliikmesriigi kohalike valimiste artikli 3 kohaste hääleõiguslike isikute registrit ei seota automaatselt vastava liikmesriigi Euroopa Parlamendi valimiste hääleõiguslike isikute registriga.***

## Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b**

### *Komisjoni ettepanek*

### *Muudatusettepanek*

b) juhul, kui on põhjust kahelda punkti a kohase avalduse sisus, esitama enne **või pärast** valimisi päritoluliikmesriigi pädevate haldusasutuste tõendi selle kohta, et temalt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud või et need asutused ei tea niisugusest õiguse äravõtmisest;

b) juhul, kui on **õigustatult** põhjust kahelda punkti a kohase avalduse sisus, esitama enne valimisi päritoluliikmesriigi pädevate haldusasutuste tõendi selle kohta, et temalt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud või et need asutused ei tea niisugusest õiguse äravõtmisest;

### *Selgitus*

*Standardväljend "õigustatud kahtlus" ja avalduste õigsuse kontrollimine enne valimisi tagab suurema õiguskindluse.*

## **Muudatusettepanek 20**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõik 1**

#### *Komisjoni ettepanek*

Liikmesriigid, kes näevad kodanikele ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel eelhääletamise, posti teel hääletamise või elektroonilise ja interneti teel hääletamise võimaluse, tagavad, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele.

#### *Muudatusettepanek*

Liikmesriigid, kes näevad kodanikele ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel eelhääletamise, posti teel hääletamise, **volikirja alusel hääletamise** või elektroonilise ja interneti teel hääletamise võimaluse, tagavad, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele. ***Ka sellistel valijatel on võimalik valida või muuta soovitud hääletamise viisi samadel tingimustel nagu elukohaliikmesriigi kodanikel.***

## **Muudatusettepanek 21**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 1**

#### *Komisjoni ettepanek*

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule õigeaegselt ning selges ja lihtsas keeles, milline otsus tehti tema taotluse kohta valijate registrisse kandmise või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse

#### *Muudatusettepanek*

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule õigeaegselt ning selges ja lihtsas keeles ***kas isiku emakeeles või eelistatud keeles***, milline otsus tehti tema taotluse kohta valijate registrisse kandmise

kohta.

või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse kohta.

## **Muudatusettepanek 22**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 2**

#### *Komisjoni ettepanek*

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema valijate registrisse kandmise taotluse vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

#### *Muudatusettepanek*

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema valijate registrisse kandmise taotluse vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud. ***Asjaomaseid isikuid teavitatakse sellistest õiguskaitsevahenditest nende emakeeles või eelistatud keeles.***

## **Muudatusettepanek 23**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 3**

#### *Komisjoni ettepanek*

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, ***on asjaomasel isikul*** õigus õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

#### *Muudatusettepanek*

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, ***teavitatakse asjaomast isikut sellest õigel ajal ja tal on*** õigus õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

## **Muudatusettepanek 24**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 a (uus)**



*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**1a. Elukohaliikmesriigi omavalitsusasutused töötavad välja teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaaniaid ning suurendavad selliste kampaaniate arvu, muu hulgas koostöös kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja paljude kanalite kaudu, et teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud oleksid teadlikud oma õigusest hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel.**

## **Muudatusettepanek 25**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 12 – lõige 1 b (uus)**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**1b. Lõike 1 kohaselt määratud asutus teeb koostööd teiste pädevate asutustega, et tagada kodanike teavitamine nende käesoleva direktiivi kohastest õigustest niipea, kui nad registreerivad oma elukoha asjaomases liikmesriigis. Isikud, kellel on artikli 3 kohaselt õigus hääletada ja kandideerida ning kes asuvad elama põhiliselt omavalitsusüksusesse, saavad automaatselt teabe käesolevast direktiivist tulenevate õiguste kohta. See teave esitatakse ka korrapäraselt ja piisavalt õigel ajal enne kohalikke valimisi kõigile valijatele ja isikutele, kellel on õigus kandideerida kooskõlas artikliga 3.**

## **Muudatusettepanek 26**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 12 – lõige 1 c (uus)**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**1c. Isikuid, kellel on artikli 3 kohaselt õigus hääletada ja kandideerida,**

**teavitatakse nende registreerimisest kohalike valimiste valijate registris ja sellest, et Euroopa Parlamendi valimistel on erinev valijate register.**

### *Selgitus*

*Vaja on suurendada liikuvate kodanike teadlikkust oma õigustest erinevate valimissüsteemide raames. Valimisi on kahte liiki ja neil on erinevad eesmärgid, mistõttu peaks see kajastuma valijate registris. On liikuvaid kodanikke, kes soovivad hääletada kohalikel valimistel elukohaliikmesriigis ja Euroopa Parlamendi valimistel päritoluliikmesriigis. Seetõttu ei pruugi nad soovida olla vaid ühes valijate registris. Kaks erinevat valijate registrit aitaksid neil teha teadliku valiku ja seega vältida segadust.*

### **Muudatusettepanek 27**

#### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b**

##### *Komisjoni ettepanek*

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada,

##### *Muudatusettepanek*

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada, ***samuti puuetega inimeste hääletusel osalemise võimaldamiseks võetud meetmed;***

### **Muudatusettepanek 28**

#### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 3 – lõik 2**

##### *Komisjoni ettepanek*

Lisaks sellele, et esimeses lõigus osutatud teave edastatakse ühes või mitmes vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, tuleb sellele lisada ka tõlge ***vähemalt ühte muusse*** liidu ***ametlikku keelde***, mis on üldjoontes ***arusaadav*** võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele ***Euroopa*** Liidu kodanikele, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724<sup>8</sup> artiklis 9 sätestatud kvaliteedinõuetele.

##### *Muudatusettepanek*

Lisaks sellele, et esimeses lõigus osutatud teave edastatakse ühes või mitmes vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, tuleb sellele ***võimaluse korral*** lisada ka tõlge ***valijate ja nende isikute emakeelde, kellel on õigus kandideerida kooskõlas artikliga 3, või liidu ametlikesse keeltesse, mis ei ole vastuvõtva riigi ametlik keel või ametlikud keeled ja mis*** on üldjoontes ***arusaadavad*** võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele, vastavalt Euroopa Parlamendi

ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724<sup>8</sup> artiklis 9 sätestatud kvaliteedinõuetele. ***Liikmesriigid ja nende määratud asutused tagavad artikli 3 kohaselt kohalikel valimistel hääletamis- ja kandideerimisõigusega isikutele lihtsa ja selge juurdepääsu teabele kohalike valimiste kohta, sealhulgas esimeses lõigus osutatud teabele ning liikmesriigi valimiste ajakavale ning poliitilise ja valimissüsteemi ja -traditsioonide laadile, omadustele ja eripäradele ning ajaloole, võimaluse korral nende isikute emakeeles või muudes liidu ametlikes keeltes, mis ei ole vastuvõtva liikmesriigi keel või keeled ning mis on üldjoontes arusaadavad võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. See keel määratakse kindlaks valijate registrisse kandmise hetkel.***

---

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1–38).

---

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1–38).

## Muudatusettepanek 29

### Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 4

#### *Komisjoni ettepanek*

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele ja eakatele kättesaadavaks, kasutades asjakohaseid teabevahetuse vahendeid, viise ja vorminguid.

#### *Muudatusettepanek*

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele ja eakatele kättesaadavaks, ***kohaldades direktiivi (EL) 2019/882<sup>1a</sup> I lisas sätestatud ligipääsetavusnõudeid ning kasutades asjakohaseid teabevahetuse***

vahendeid, viise ja vorminguid, **näiteks viipekeeles, punktkirjas või lihtsalt loetavas vormingus, neile arusaadavates liidu ametlikes keeltes. Liikmesriigid võivad tagada, et puuetega inimesed saavad hääletamisel nende enda valitud isikult abi, kui nad seda taotlevad.**

---

*<sup>1a</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).*

## **Muudatusettepanek 30**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 13 – lõige 1**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**1. Kui liikmesriigis on hääleõiguslikus vanuses ja kõnealuses riigis elavate, kuid kodakondsuseta liidu kodanike osa suurem kui 20 % seal elavate hääleõiguslikus vanuses oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike koguarvust, võib kõnealune liikmesriik erandina käesolevast direktiivist:**

**välja jäetud**

**a) reserveerida hääletamisõiguse artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele, kes on kõnealuses liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud esinduskogu ametiaeg;**

**b) reserveerida kandideerimisõiguse artikli 3 kohaselt kandideerimisõiguslikele isikutele, kes on kõnealuses liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud esinduskogu kaks ametiaega; ning**

**c) võtta asjakohased meetmed kandidaatide nimekirjade koosseisu suhtes, et eelkõige soodustada mõne teise liikmesriigi kodakondsusega liidu**

## ***kodanike integratsiooni.***

### *Selgitus*

*Need muudatused on vajalikud, et tagada kooskõla mittediskrimineerimise põhimõttega ja nende ELi kodanike demokraatlikud õigused, kes on kasutanud oma õigust elada, töötada või õppida liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole. Direktiivis ette nähtud erandeid käsitlevaid eeskirju tuleb kohandada. Igal liidu kodanikul peaks sõltumata elukohast olema õigus hääletada isegi juhul, kui antud liikmesriigis elab palju teise liikmesriigi kodakondsusega ELi kodanikke.*

## **Muudatusettepanek 31**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – pealkiri**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

Aruandlus

***Andmete kogumine ja*** aruandlus

### *Selgitus*

*Muudatusettepanek on seotud muudatusettepanekuga 19 ja seetõttu vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel ning on lahutamatult seotud muude vastuvõetavate muudatusettepanekutega.*

## **Muudatusettepanek 32**

### **Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 1**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

1. ***Kolme*** aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama statistilisi andmeid artikli 3 kohaselt hääletamis- ja kandideerimisõiguslike isikute osalemise kohta kohalikel valimistel ning kokkuvõtet ***sellekohastest meetmetest.***

1. ***Kahe*** aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama ***ühetaolisi*** statistilisi andmeid artikli 3 kohaselt hääletamis- ja kandideerimisõiguslike isikute osalemise kohta kohalikel valimistel ning ***üksikasjalikku*** kokkuvõtet ***meetmetest, mida on võetud osalemise soodustamiseks***

*ja ergutamiseks.*

### **Muudatusettepanek 33**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

**2a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel kogutavate andmete malli ja vormi.**

### **Muudatusettepanek 34**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 15 – lõik 1**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

Komisjon hindab **kahe** aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel.

Komisjon hindab **ühe** aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel.

### **Muudatusettepanek 35**

**Ettepanek võtta vastu direktiiv  
Artikkel 16 – lõige 2**

*Komisjoni ettepanek*

*Muudatusettepanek*

2. Artiklites 2, 8 ja **9** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

2. Artiklites 2, 8, **9** ja **artikli 14 lõikes 2a** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

## NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

<b>Pealkiri</b>	Üksikasjaliku korra sätestamine, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)		
<b>Viited</b>	COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS)		
<b>Vastutav komisjon</b> istungil teada andmise kuupäev	LIBE 27.1.2022		
<b>Arvamuse esitajad</b> istungil teada andmise kuupäev	AFCO 27.1.2022		
<b>Arvamuse koostaja:</b> nimetamise kuupäev	Alin Mituța 10.2.2022		
<b>Läbivaatamine parlamendikomisjonis</b>	28.3.2022	20.6.2022	13.7.2022
<b>Vastuvõtmise kuupäev</b>	26.10.2022		
<b>Lõpphääletuse tulemus</b>	+: –: 0:	19 3 1	
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed</b>	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland		
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed</b>	François Alfonsi, Seán Kelly, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa		
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)</b>	Caterina Chinnici, Geoffroy Didier		

## NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

<b>19</b>	<b>+</b>
PPE	Salvatore De Meo, Geoffroy Didier, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Alin Mîtuța, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Caterina Chinnici, Włodzimierz Cimoszewicz, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

<b>3</b>	<b>-</b>
ECR	Jacek Saryusz Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari

<b>1</b>	<b>0</b>
ID	Antonio Maria Rinaldi

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu